

Rapport: Mer pension för pengarna – den tredje upphandlingens betydelse för pensionsspararna

En rapport från tjänstepensionsföretaget Collectum som visar resultatet av upphandlingen för traditionell försäkring och fondförsäkring 2013.

Mer pension till tjänstemännen efter upphandlingen

Collectum har upphandlat de försäkringsbolag som får förvalta tjänstepensionen ITP under perioden 1 juli 2013 till den 30 september 2018. Detta är tredje gången som Collectum, utan eget vinstintresse, upphandlar tjänstepensionsförvaltare. Upphandlingarna genomförs på uppdrag av Svenskt Näringsliv och PTK, med syftet att ge 1,5 miljoner privatanställda tjänstemän en så hög pension som möjligt.

Inom traditionell förvaltning valdes fyra bolag: Alecta, AMF, Folksam och Skandia – finansiellt stabila försäkringsbolag som erbjuder produkter med god avkastningsförmåga till låga avgifter. Den genomsnittliga avgiften för traditionella försäkringar blir nu 0,18 procent, något lägre än 0,21 procent vid upphandlingen 2007.

Inom fondförvaltning valdes fem bolag: AMF, Danica, SEB, SPP och Swedbank. Dessa erbjuder tillsammans 92 aktiefonder, blandfonder och räntefonder. Den genomsnittliga avgiften för fondförsäkringarna är nu 0,39 procent, vilket kan jämföras med 0,54 procent i upphandlingen 2010.

Även om avgifternas betydelse för det framtida pensionskapitalets storlek inte kan överskattas är även avkastningen mycket viktig. Vid denna upphandling höjdes fondernas rating från 4,10 till 4,23 på Morningstars femgradiga skala.

Collectums upphandlingar har satt press på en bransch där inga som helst avgiftssänkningar gjordes på försäkringsbolagens eget initiativ före upphandlingarna. De sänkta avgifterna är ett kvitto på att upphandlingarna verkligen fungerar. Resultatet blir att mer pengar går till pensionsspararnas framtida pension, i stället för till avgifter till pensionsförvaltarna.

I den här rapporten visar vi resultatet av upphandlingen för traditionell försäkring och fondförsäkring 2013 och vad det innebär för de privatanställda tjänstemännen. Vi kan med glädje konstatera att även den tredje upphandlingen har gett önskat resultat: 32 000 arbetsgivare kan erbjuda 1,5 miljoner anställda en tjänstepensionslösning som ger mycket pension för pengarna.

Jenny Jeppsson, informationschef Collectum
Stockholm den 15 mars 2013

Innehållsförteckning

Mer pension till tjänstemännen efter upphandlingen.....	2
Konsekvenser för pensionsspararna	4
Om rapporten	4
Resultaten i korthet.....	4
Om ITP och upphandlingar	4
Resultatet av upphandlingen – traditionell försäkring.....	5
De upphandlade produkterna – en översikt.....	5
Ickevalsalternativet	5
Garantier	6
Årliga avgifter och kostnader	6
Resultatet av upphandlingen - fondförsäkring	7
Morningstar Rating™	7
Avgifter	7
Entrélösning	10
Effekten för pensionsspararen som sparar i fondförsäkring	14
Om Collectum i korthet.....	16
Bilaga 1 – Traditionell försäkring	17
Alecta Optimal Pension	17
AMF ITP/ITPK.....	20
Folksam Premiegaranti	23
Skandia ITP	26
Bilaga 2. Fondutbud	29
Bilaga 3. Avgifter fondförsäkring	30
Bilaga 4. Morningstar Rating™	31
Bilaga 5. Fondutbud per bolag	32

Konsekvenser för pensionsspararna

Om rapporten

Rapporten bygger på en sammanställning gjord av tjänstepensionsföretaget Collectum och visar vilka konsekvenser upphandlingen för traditionell försäkring respektive fondförsäkring inom tjänstepensionen ITP får för pensionsspararna. Effekterna av avgifterna har beräknats av fondanalysföretaget Morningstar på uppdrag av Collectum.

Resultaten i korthet

- I upphandlingen valdes fyra bolag inom traditionell förvaltning: Alecta, AMF, Folksam och Skandia. Alecta blir icke-valet.
- Den genomsnittliga avgiften för traditionella försäkringar är nu 0,18 procent jämfört med 0,21 procent vid upphandlingen 2007.
- I upphandlingen valdes fem bolag inom fondförvaltning: AMF, Danica, SEB, SPP och Swedbank.
- De genomsnittliga avgifterna för fondförsäkringarna är 29 procent lägre än i den senaste upphandlingen.
- Ordinarie avgifter för fonderna som erbjuds i upphandlingen är i genomsnitt 122 procent högre än de upphandlade avgifterna.

För exempelvis en privatanställd tjänsteman med ITP 1 som i dag är 30 år och har en månadslön på 30 000 innebär upphandlingen att pensionskapitalet blir mer än 100 000 kronor större än om denne betalat ordinarie avgifter på fondförvaltningen.

Om ITP och upphandlingar

- I dag har totalt 1,9 miljoner pensionssparare tjänstepensionen ITP, som har kommit till genom ett avtal mellan Svenskt Näringsliv och PTK. Cirka 900 000 av dem jobbar och tjänar in till tjänstepensionen ITP i dag.
- Vid två tidigare tillfällen har Collectum genomfört upphandlingar av de bolag som får förvalta tjänstepensionen ITP. 2007 upphandlades fem bolag inom traditionell försäkring och fem bolag inom fondförsäkringsbolag. 2010 upphandlades fem fondförsäkringsbolag på nytt. Syftet med upphandlingarna har varit att ge så hög pension som möjligt genom att lägga stor vikt vid låg kostnad samt finansiell stabilitet och möjlighet till hög avkastning.
- Upphandlingarna av tjänstepensionsförvaltare genomförs av Collectum, utan eget vinstintresse, på uppdrag av Svenskt Näringsliv och PTK.

Resultatet av upphandlingen – traditionell försäkring

Alla upphandlade produkter förvaltas av finansiellt stabila försäkringsbolag, med god avkastningsförmåga till låga avgifter. Det finns en variation mellan de upphandlade produkternas egenskaper som ger goda möjligheter för pensionsspararen att välja den produkt som passar utifrån livssituation och riskaptit. Produkterna skiljer sig t.ex. genom olika avvägningar mellan garantier och placeringsrisk över försäkringsperioden, att pensionskapitalet betalas ut i olika takt och med olika grad av förutsägbarhet. Det finns också olika möjligheter att göra individuella val inom produkterna.

De upphandlade produkterna – en översikt

De fyra upphandlade traditionella produkterna finns beskrivna i *bilaga 1*.

	Alecta Optimal Pension	AMF ITP/ITPK	Folksam Premiegaranti	Skandia ITP
Försäkringsavgift	0,10 % ¹	0,20 % ²	0,17 %	0,23 % ³
Kapitalförvaltningskostnad	0,03 %	0,05 %	0,08 %	0,07 %
Norman-belopp (6 %)	32 938 kr	58 921 kr	55 050 kr	68 589 kr
Flyttavgift	0 kr	400 kr	400 kr	200 kr
Solvensgrad	144 %	190 %	144 %	150 %
Livslängdsantagande vid 65 år	22 år	22,3 år	22,3 år	22,7 år
Prognosränta	3,65 % ⁴	3,5 %	3,0 %	1,25 - 3,0 % ⁵

Ickevalsalternativet

I upphandlingen 2013 utsågs Alecta Optimal Pension till ickevalsalternativet. Utvärderingen av ickevalsalternativet har utgått ifrån att hitta den produkt som har bäst förutsättningar att skapa hög pension till låga avgifter. Alecta Optimal Pension var den produkt som kom bäst ut i värderingen.

Alecta är ett försäkringsbolag med god finansiell stabilitet och har historiskt visat på god förmåga att förvalta tjänstepensionskapital. Alecta Optimal Pension har den lägsta offererade avgiften och bedöms ha god avkastningsförmåga. Med de tillägg som gjorts i Alecta Optimal Pension sedan förra upphandlingen får pensionsspararen nu också en förstärkt garanti. Dessutom blir pensionsutbetalningarna jämnare och den totala avgiften har minskat.

¹ Alectas försäkringsavgift är max 900 kr/år.

² Till AMF ITP/ITPKs försäkringsavgift tillkommer en kostnad på 50 kr/år.

³ Till Skandia ITPs försäkringsavgift tillkommer en kostnad på 85 kr/år.

⁴ Alectas prognosränta gäller för portföljen med 40 % aktier.

⁵ Prognosräntan är beroende av storleken på den enskilda försäkringens överskott.

Garantier

I värderingen fanns krav på att de traditionella försäkringsprodukterna skulle omfatta garantier som ger pensionsspararna ”pengarna-tillbaka”. Alla upphandlade produkter har i förväntan en högre garanti än detta krav, oberoende av pensionsspararens inträdesålder, utan att det har inneburit att den förväntade avkastningsförmågan påverkats negativt eller att avgifterna ökat.

Garantierna kan lite förenklat delas in i tre huvudgrupper:

1. Premiegaranti
Premieräntan (%) kan ändras över tid och har ett beroende till den långa marknadsräntan.
2. Premiegaranti i form av en ”pengarna-tillbaka garanti”
Premieräntan (%) är alltid 0 % (netto).
3. Pensionskapitalbaserad garanti (kapitalskydd) i form av en angiven procent av pensionskapitalets värde vid pensioneringstidpunkten
Ger ett skydd mot stora börsfall under utbetalningsperioden.

Tre produkter har två kombinationer av garantier, där pensionsutbetalningarna motsvarar den garanti som ger högst garanterat månadsbelopp. En produkt har en premieränta som kan ändras över tid, vilken ger en avkastningsgaranti under både spar- och utbetalningsperioden (huvudgrupp 1 ovan).

Årliga avgifter och kostnader

De avgifter och kostnader som har upphandlats är försäkringsavgift och kapitalförvaltningskostnad. Försäkringsavgiften kan vara i både procent på kapitalet och kronor per år. Kapitalförvaltningskostnaden är i procent på kapitalet.

Försäkringsavgift

Den genomsnittliga försäkringsavgiften 2013 är 0,18 %* jämfört med 0,21 % vid upphandlingen 2007.

	Försäkringsavgift
Collectum 2013	33,75 kr + 0,175 %
Collectum 2007	0 kr + 0,206 %

* Den totala avgiften uttryckt i procentform är beräknad med antaganden som baseras på en genomsnittlig ITP 1 försäkrad.

Kapitalförvaltningskostnad

Den genomsnittliga kapitalförvaltningskostnaden 2013 är 0,055 % jämfört med 0,060 % som upphandlades 2007.

	Genomsnittlig maximal kapitalförvaltningskostnad
Collectum 2013	0,055 %
Collectum 2007	0,060 %

Resultatet av upphandlingen - fondförsäkring

Nedan följer en beskrivning av resultatet för upphandlingen 2013.

Morningstar Rating™

Morningstar Rating mäter fondens historiska utveckling. Fonderna delas in i kategorier. Inom kategorierna jämförs varje fonds avkastning och risk med alla liknande fonder i samma kategori. Högsta betyg är 5, och går till de 10 procent bästa fonderna i var och en av kategorierna. I tabellen nedan beskrivs hur ratingen förändrats mellan de olika upphandlingarna.

	Upphandlad rating*	Skillnad
Collectum 2013	4,23	+0,13 %
Collectum 2010	4,10	+0,37 %
Collectum 2007	3,73	

*Den Morningstar Rating™ som var aktuell efter beslut i respektive upphandling.

Uppgifterna ovan är baserade på Morningstar Totalrating för respektive fond. Ratingen tar inte hänsyn till Collectums rabatt. Eftersom en avgiftsrabatt innebär att fonden presterar bättre kommer ratingen att underskattas. Ju högre rabatt desto mer underskattas ratingen.

Avgifter

Nedan följer en sammanställning över hur avgifterna påverkats i upphandlingen 2013 jämfört med upphandlingarna 2010 och 2007.

Fondernas avgifter

En följd av upphandlingen är att avgifterna i genomsnitt har sänkts med 29 procent jämfört med upphandlingen 2010. Den genomsnittliga avgiften 2013 är 0,39 procent. För valbara fonder hos Collectum just nu är den genomsnittliga avgiften 0,54 procent.

I tabellen nedan visas den genomsnittliga avgiften vid varje upphandlingstillfälle.

	Snitt för samtliga fonder*	Skillnad mot tidigare upphandlat
Collectum 2013	0,39 %	-29 %
Collectum 2010	0,54 %	-42 %
Collectum 2007	0,93 %	

*Avgiften är fondernas fasta avgift plus fondförsäkringsavgiften. Avgifterna ovan är de avgifter som upphandlades vid var upphandling. Eventuell prestationsbaserad avgift ingår inte.

Ordinarie avgifter, exklusive eventuell resultatbaserad avgift, för fonderna som erbjuds i upphandlingen 2013 är i genomsnitt 122 procent högre jämfört med de upphandlade avgifterna. Om de upphandlade fonderna skulle köpas in till ordinarie pris, dvs. utan rabatt, skulle snittavgiften vara 0,86 procent.

Fondförsäkringsavgift

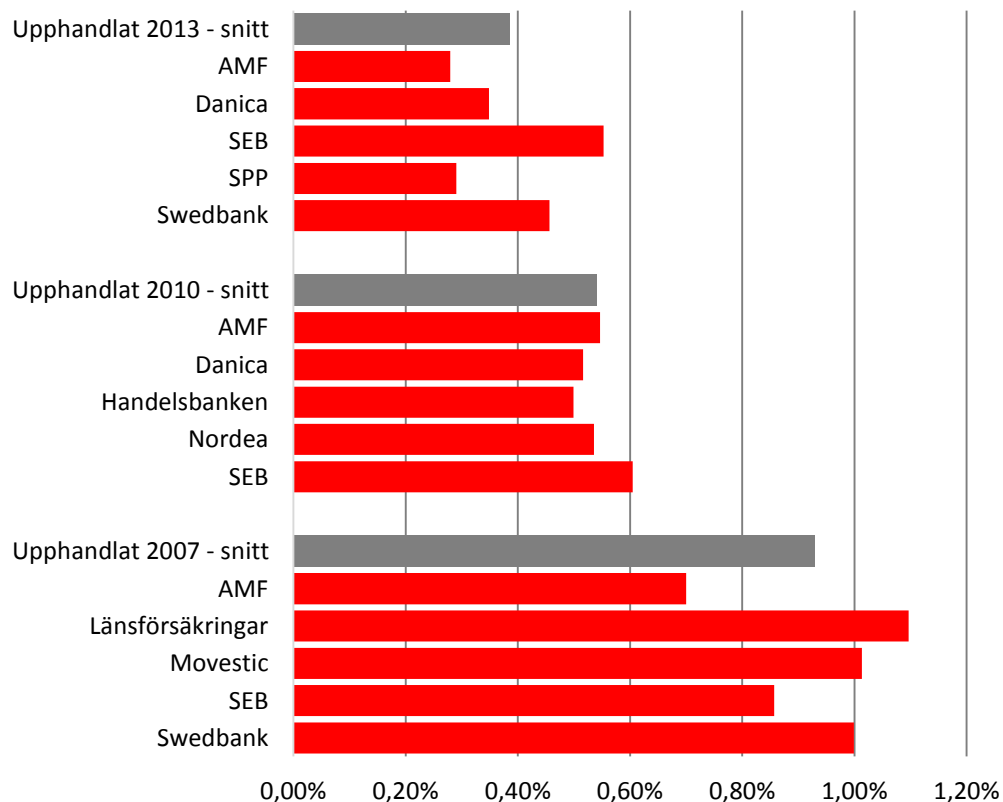
Inget bolag som upphandlats 2013 tar ut någon fondförsäkringsavgift i kronor eller som procent av kapitalet.

Flyttavgift

Av de bolag som upphandlats 2013 är det två bolag som kommer att ta en flyttavgift. Dessa bolag är AMF som tar 400 kronor och SPP tar 200 kronor för en flytt från bolaget. Observera att det inte förekommer avgifter för flytt inom bolag. För bolag upphandlade 2010 är det endast AMF som tar betalt för flytt och då är det även där 400 kronor.

Skillnader i avgifter

Avgiftsnivån är generellt lägre efter upphandlingen 2013 jämfört med nuvarande upphandlat utbud. Fyra av de bolag som upphandlats 2013 är billigare än det billigaste bolag som upphandlades 2010. De tre bolag som blivit upphandlade igen har sänkt avgiften mot tidigare. I snittavgifterna i graferna nedan ingår i förekommande fall fondförsäkringsavgiften, vilken dock endast återfinns i de utbud som upphandlades 2007. Eventuell resultatbaserad avgift ingår inte.

Norman-belopp 30 år ITP

Norman-beloppet visar den totala kostnaden att spara 1 000 kr i månaden i 30 år. Beloppen nedan är ett genomsnitt baserat på fonder med olika avkastningsantagande. I snitt för samtliga upphandlingar ligger avkastningsantagandet mellan 5,3 % och 5,4 % och därför kan de anses vara jämförbara.

	Norman-belopp ITP 30 år	Ordinarie Norman-belopp 30 år
Collectum 2013	92 294 kr	149 075 kr
Collectum 2010	121 619 kr	185 411 kr
Collectum 2007	153 716 kr	203 963 kr

Entrélösning

Vid val av ett fondförsäkringsbolag kommer pensionsspararens pengar att placeras i fondförsäkringsbolagets entrélösning fram tills dess att han eller hon gjort sitt fondval.

Konstruktion

Entrélösningarnas allokering förändras tidigast från 55 års ålder. För samtliga entrélösningar sänks avgiften när risken i entrélösningarna trappas ned. Tre av de upphandlade entrélösningarna (SEB, SPP, Swedbank) trappar först ner aktiedelen till en obligationsfond, för att senare växla över till en penningmarknadsfond.

Grafisk illustration, förklaring

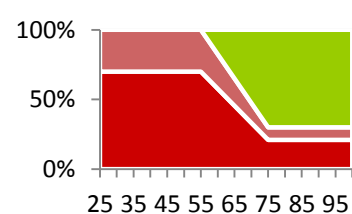
I samtliga grafer visar X-axeln åldern på pensionsspararen.

Allokeringsgraf

Grafen visar översiktligt fördelningen mellan aktier och räntebärande. De röda områdena är andel aktier där den ljusare är andel svenska aktier, den mörkare andel utländska aktier och det gröna området är andel räntebärande. Ingen entrélösning trappar ned aktieandelen före 55 års ålder.

■ Utländska aktier ■ Svenska aktier ■ Räntebärande

Allokering

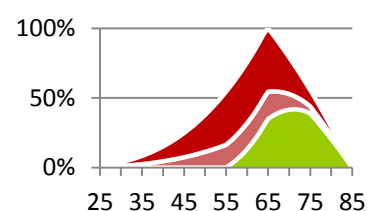

Kapitalviktad allokeringsgraf.

Den andra grafen, ”hajfenan”, visar samma allokering men med den skillnaden att den är kapitalviktad enligt ett antagande om hur stort pensionskapital som finns vid varje ålder och ett antagande om en utbetalningsperiod på 20 år, med återbetalningsskydd.

■ Utländska aktier ■ Svenska aktier ■ Räntebärande

Kapitalviktad allokering

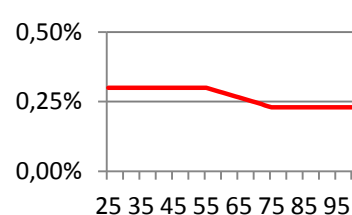

Avgiftsgraf.

Den tredje grafen visar hur avgiften varierar över tid. För samtliga entrélösningar så sjunker avgiften då pensionsspararen blir äldre och kapitalet viktas om till räntefonder.

■ Avgift för entrélösningen över tid

Avgift

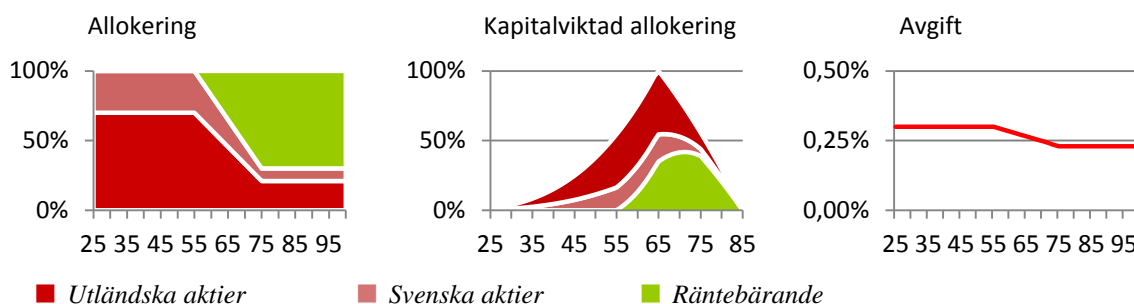

AMF - AMF Generationsportfölj

Entrélösningen består av två fonder, AMF Aktiefond Mix samt AMF Räntefond Mix.

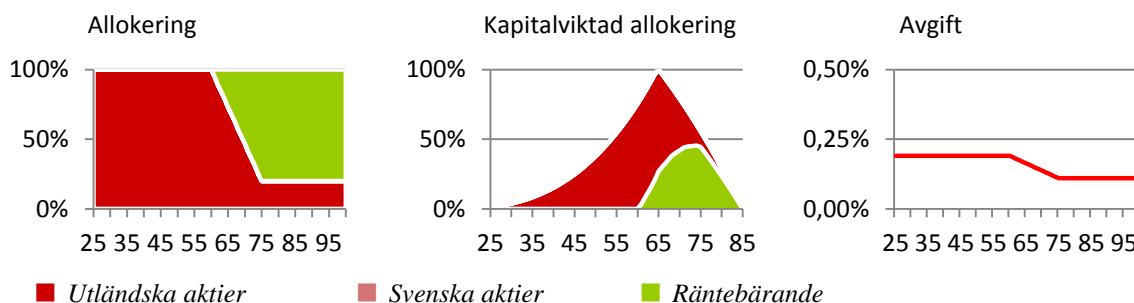
AMF Aktiefond Mix består av cirka 30 % svenska aktier och 70 % globala aktier.

Nedtrappning i risk till förmån för räntefonden påbörjas vid 55 års ålder och avslutas när spararen är 75 år. När entrélösningen är som mest nedtrappad består den av 30 % aktiefonder och 70 % räntefonder. Priset är som högst 0,30 % och som lägst 0,23 %.

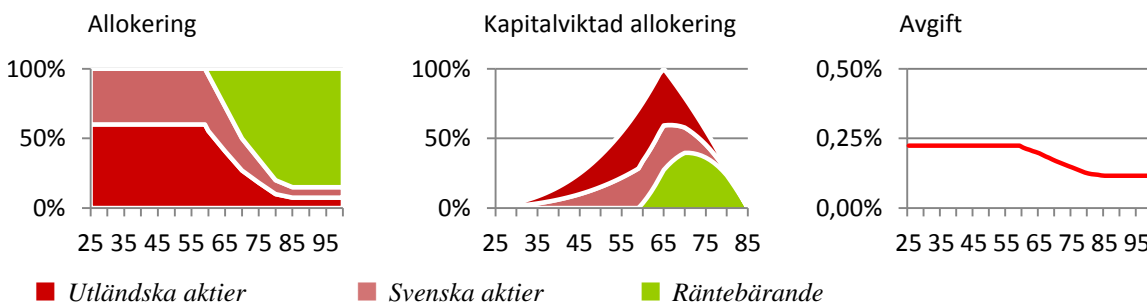
Danica - Danica Total

Entrélösningen består av en global aktieindexfond fram till dess att spararen är 60 år då en riskreducering inleds. Kapitalet förs då under 15 år över till en räntefond vilken kommer att utgöra 80 % av kapitalet när risken är som mest nedtrappad. Entrélösningen kommer då att bestå av 20 % i aktiefonder och 80 % i räntefonder. Priset är som högst 0,19 % och som lägst 0,11 %.

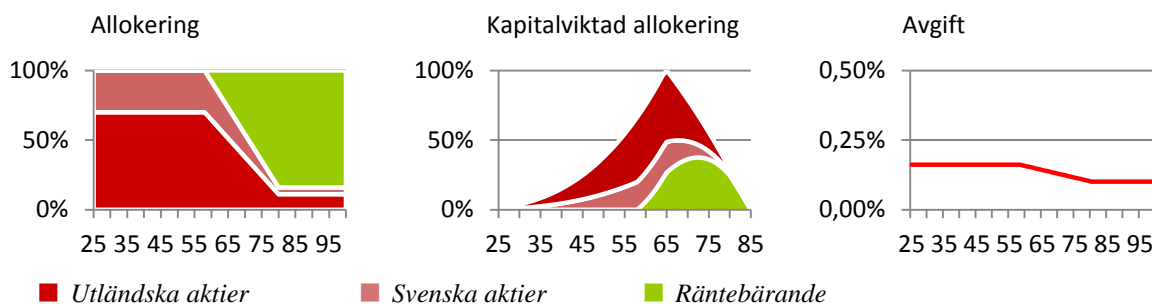
SEB - SEB ITP Entré Pension

Entrélösningen består av 40 % svenska aktier och 60 % globala aktier innan nedtrappning i risk inleds. Svenska aktier förvaltas i en indexfond medan den globala delen förvaltas aktivt. När entrélösningen är som mest nedtrappad består den av 15 % aktiefonder och 85 % räntefonder. Priset är som högst 0,22 % och som lägst 0,12 %.

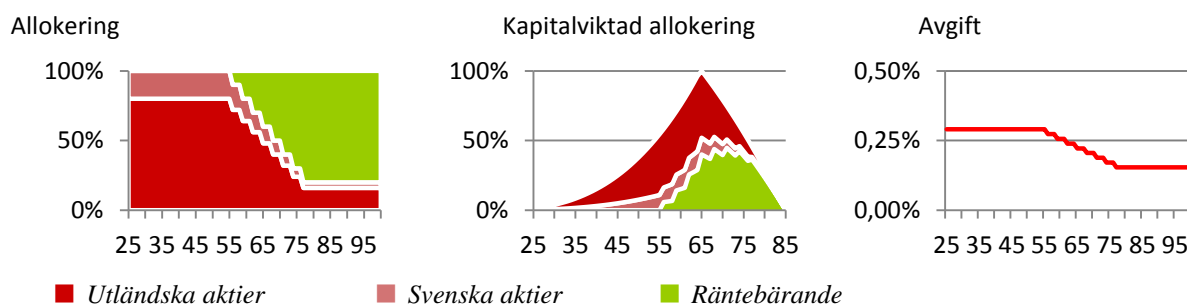
SPP - SPP Ett val ITP

Entrélösningen består av 30 % svenska aktier och 70 % globala aktier innan nedtrappning i risk inleds. När entrélösningen är som mest nedtrappad består den av 16 % aktiefonder och 84 % räntefonder. Priset är som högst 0,16 % och som lägst 0,10 %.

Swedbank - Swedbank Generation ITP

Swedbanks entrélösning är uppbyggd av tre aktiefonder och två räntefonder. Aktiefonderna består av cirka 20 % svenska aktier och 80 % globala aktier. Nedtrappning i risk till förmån för räntefonder påbörjas vid 56 års ålder och sker i intervall om tre år, dock balanseras portföljen om till målvikterna varje år. Entrélösningen är som mest nedtrappad då pensionsspararen blivit 77 år och består då av 20 % aktiefonder och 80 % räntefonder. Priset är som högst 0,29 % och som lägst 0,15 %.

Morningstar Rating™ för entrélösningarna

Snittratingen för de ingående fonderna i respektive entrélösning fullinvesterade alternativ är idag 3,71. I de upphandlade entrélösningarna för 2013 är snittratingen för de ingående fonderna 4,25.

Avgifter entrélösning

Tabellen nedan beskriver den avgiftssänkning som gjorts mellan upphandlingarna 2007, 2010 och 2013. I tabellen nedan redovisas avgiften under tillväxtfasen, det vill säga innan risknivån i entrélösningarna börjar trappas ned. Sedan 2010 sker en avgiftssänkning i samtliga entrélösningar när nedtrappning i risk inleds, vilket gör att avgiften är betydligt lägre när entrélösningarna innehåller minst andel aktiefonder. Rubriken skillnad i tabellen nedan är skillnad jämfört med närmast föregående upphandling.

	Snitt för entrélösning	Skillnad
Collectum 2013	0,23 %	-28 %
Collectum 2010	0,32 %	-54 %
Collectum 2007	0,70 %	

Ordinarie avgifter för fonderna i entrélösningarna, som erbjuds i upphandlingen 2013, är i genomsnitt 125 procent högre jämfört med de upphandlade avgifterna. Om de upphandlade fonderna i entrélösningarna skulle köpas in till ordinarie pris, dvs. utan rabatt, skulle snittavgiften vara 0,52 procent.

Norman-belopp ITP 30 år

Det som presenteras nedan är snittet för samtliga fem entrélösningar upphandlade vid vart upphandlingstillfälle. Obs! att 2007 upphandlades inte entrélösningar fullinvesterade i aktier och därför har ett lägre avkastningsantagande (4,8 %) för dessa använts.

	Norman-belopp ITP 30 år	Ordinarie Norman-belopp 30 år
Collectum 2013	57 904 kr	86 557 kr
Collectum 2010	71 892 kr	145 263 kr
Collectum 2007	117 233 kr	128 860 kr

Utbudet av fonder och kategorier

De fem upphandlade fondförsäkringsbolagen (AMF, Danica, SEB, SPP och Swedbank) erbjuder tillsammans 92 fonder. Minsta antal fonder för ett bolag är 15 och största antal är 22. Antalet fonder minskar med 11 fonder jämfört med nuvarande utbud. Fondutbudet som upphandlades 2010 har ökat med fyra fonder under perioden.

Fondutbudet är brett och erbjuder såväl aktiefonder, blandfonder som räntefonder. Åldersanpassade sparformer finns i form av entrélösningar och de är valbara för hela eller delar av kapitalet.

Se bilaga 1-4 för ytterligare detaljer.

Effekten för pensionsspararen som sparar i fondförsäkring

För att påvisa effekten för pensionsspararen av de lägre avgifterna har Collectum tagit fram tre olika exempel för tre olika åldersgrupper:

- 30-åring med tre alternativa månadslöner
- 40-åring med tre alternativa månadslöner
- 50-åring med tre alternativa månadslöner

Observera att de tre första tabellerna gäller för ITP 1 och de tre efterföljande för ITPK.

Samtliga exempel bygger på följande antaganden:

- Månadspremien betalas in löpande fram till pensionsålder som är 65 år.
- Årsavkastningen är 6 procent innan avgifter.
- Collectums administrationsavgift är 1 procent på den inbetalda premien (dras från premien innan den förs över till valt försäkringsbolag).
- Uppräkning av inkomstbasbeloppet ("brytpunkten") 2 procent per år.
- Löneökning 3 procent per år.
- Eftersom ITP 1-spararen måste placera hälften av premien i en traditionell försäkring så bygger exemplen (avseende ITP 1) på halva premiebeloppet.

ITP 1-spararen 30 år

Månadslön	Skillnad	Skillnad	Pensionskapital upphandlade avgifter*	Pensionskapital ordinarie avgifter*
30 000 kr	8,6 %	115 021 kr	1 447 791 kr	1 332 770 kr
40 000 kr	8,7 %	304 356 kr	3 790 806 kr	3 486 450 kr
50 000 kr	9,1 %	546 439 kr	6 542 724 kr	5 996 286 kr

ITP 1-spararen 40 år

Månadslön	Skillnad	Skillnad	Pensionskapital upphandlade avgifter*	Pensionskapital ordinarie avgifter*
30 000 kr	6,3 %	35 587 kr	599 773 kr	564 186 kr
40 000 kr	6,0 %	93 200 kr	1 634 430 kr	1 541 231 kr
50 000 kr	6,3 %	171 549 kr	2 906 334 kr	2 734 785 kr

ITP 1-spararen 50 år

Månadslön	Skillnad	Skillnad	Pensionskapital upphandlade avgifter*	Pensionskapital ordinarie avgifter*
30 000 kr	3,7 %	8 064 kr	223 338 kr	215 274 kr
40 000 kr	3,5 %	19 943 kr	583 859 kr	563 916 kr
50 000 kr	3,6 %	37 863 kr	1 080 164 kr	1 042 302 kr

*Eftersom ITP 1-spararen måste placera hälften av premien i en traditionell försäkring så bygger exemplen på halva premiebeloppet.

Resultatet av upphandlingen innebär att avgifterna är i genomsnitt 55 procent lägre jämfört med avgifterna för exakt samma fonder på den öppna marknaden. För en 30-åring med ITP 1 med en månadslön på 30 000 kronor innebär det drygt 100 000 kronor mer i pensionskapital.

ITPK-spararen 30 år

Månadslön	Skillnad	Skillnad	Pensionskapital upphandlade avgifter	Pensionskapital ordinarie avgifter
30 000 kr	9,6 %	96 834 kr	1 100 768 kr	1 003 934 kr
40 000 kr	9,6 %	129 111 kr	1 467 690 kr	1 338 579 kr
50 000 kr	9,6 %	161 389 kr	1 834 613 kr	1 673 224 kr

ITPK-spararen 40 år

Månadslön	Skillnad	Skillnad	Pensionskapital upphandlade avgifter	Pensionskapital ordinarie avgifter
30 000 kr	6,6 %	31 340 kr	508 762 kr	477 422 kr
40 000 kr	6,6 %	41 786 kr	678 349 kr	636 563 kr
50 000 kr	6,6 %	52 233 kr	847 936 kr	795 703 kr

ITPK-spararen 50 år

Månadslön	Skillnad	Skillnad	Pensionskapital upphandlade avgifter	Pensionskapital ordinarie avgifter
30 000 kr	3,7 %	7 168 kr	198 522 kr	191 354 kr
40 000 kr	3,7 %	9 557 kr	264 696 kr	255 139 kr
50 000 kr	3,7 %	11 946 kr	330 870 kr	318 924 kr

Resultatet av upphandlingen innebär att avgifterna är i genomsnitt 55 procent lägre jämfört med avgifterna för exakt samma fonder på den öppna marknaden. För en 30-åring med ITPK med en månadslön på 30 000 kronor innebär det nästan 100 000 kronor mer i pensionskapital.

Om Collectum i korthet

- Collectums uppdrag är att se till att de privatanställda tjänstemännen får så hög pension som möjligt.
- 1,9 miljoner tjänstemän har tjänstepensionen ITP, som har kommit till genom ett avtal mellan Svenskt Näringsliv och PTK.
- Collectum bildades 2002 av Svenskt Näringsliv och PTK. Vid det laget hade ITP-planen redan funnits i drygt 40 år.
- I juli 2007 trädde en ny ITP-plan i kraft. Den nya planen innehåller två delar, ITP 1 och ITP 2. Collectum skötte upphandlingen av förvaltare till den nya planen.
- ITP 1 är premiebestämd pension, det vill säga arbetsgivaren betalar in en premie vars storlek är känd på förhand och baseras på månadslönen. ITP 2 är till största delen en förmånsbestämd pension, vilket innebär att pensionsspararen är garanterad en viss pension.
- Hos Collectum väljer tjänstemännen vilket av de upphandlade bolagen som får förvalta deras tjänstepension.
- Collectum förmedlar årligen cirka 26 miljarder kronor i premier mellan 32 000 företag och fem bolag med traditionell förvaltning och fem fondförsäkringsbolag.
- I mars varje år skickar Collectum ut cirka 1,5 miljoner röda kuvert med årsbesked om ITP.
- Collectum har instiftat Tjänstepensionens dag som infaller den 27 september årligen. Syftet med dagen är att uppmärksamma tjänstepensionens betydelse för den framtida pensionens storlek och få fler att känna till den ekonomiska trygghet som tjänstepensionen ger.

Bilaga 1 – Traditionell försäkring

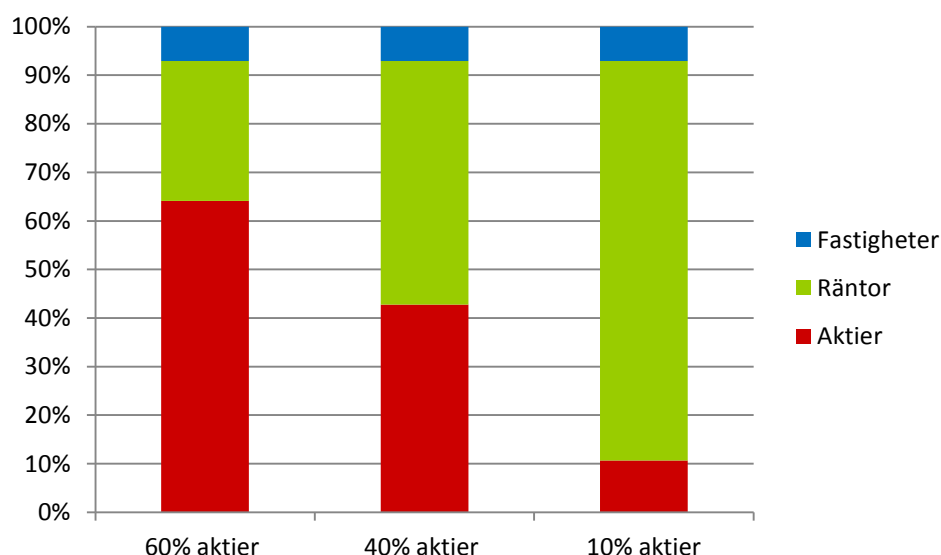
Alecta Optimal Pension

Per 2012-12-31 var försäkringsbolaget Alectas solvensgrad 144 %.

Tillgångarnas placering

Tillgångar placeras i fyra portföljer där tre är valbara för pensionsspararen. Den fjärde används i försäkringsbolagets ickevalsalternativ, för de som inte gjort egna placeringsval, för att skapa en mer förutsägbar pension två år före normal pensioneringsålder (65 år).

De valbara portföljerna har enligt försäkringsvillkoren följande tillgångsfördelning (som till viss del kan anpassas efter bl.a. rådande marknadssyn):

Graf Alecta: tillgångsfördelning 2012-12-31 valbara portföljer

Varje försäkring har pensionskapitalet placerat i (endast) en portfölj och valet av portfölj påverkar inte storleken på det garanterade pensionsbeloppet.

Om pensionsspararen inte gör ett eget val placeras pensionskapitalet i en portfölj med 60 % aktier under sparperioden. När pensionsspararen är 63 år omplaceras pensionskapitalet till portföljen med 50 % aktier, för att under utbetalningsperioden vara placerat i portföljen med 40 % aktier. Under sparperioden går det att valfritt byta mellan de olika portföljerna.

Även under utbetalningsperioden kan pensionsspararen när som helst byta mellan portföljerna med 10 % eller 40 % aktier. Om överskottet i försäkringen är tillräckligt stort kan pensionssparare inför pensioneringstidpunkten, även välja att behålla 60 % aktier under utbetalningsperioden. Den aktuella tillgångsfördelningen i varje försäkring beror således på pensionsspararens val av placeringsrisk eller, vid uteblivet aktivt placeringsval, på den förbestämda placeringsrisken.

Tilldelning av återbäring

Produkten tillför återbäring i form av avkastning månadsvis i efterskott.

Garanti

Produktens garanti består av två delar. Pensionsutbetalningarna motsvarar alltid det belopp som blir högst av följande:

1. Varje inbetald premie ger upphov till ett garanterat pensionsbelopp med vid inbetalningen aktuella antaganden om livslängd, skatt etc. Den garanterade räntan är alltid 0 % efter avdrag för avgifter och skatt. Summan av dessa mindre belopp utgör sedan det totala garanterade pensionsbeloppet.
 - a. Vid t.ex. förtida uttag räknas garanterat pensionsbelopp om med samma antaganden som gällde vid premieinbetalningstillfället.
2. När utbetalningen påbörjas kontrolleras om 70 % av det aktuella pensionskapitalet skulle ge en högre garanterad pension än den som redan finns enligt punkt 1 ovan. I så fall förstärks den garanterade pensionen till detta högre belopp.

Dödsfall före pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd betalas försäkringskapitalet ut till efterlevande som en efterlevandepension. Pensionsspararen kan välja till och ta bort återbetalningsskyddet fram till pensioneringstidpunkten.

Dödsfall efter pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd får efterlevande ta över kvarstående pensionsutbetalningar och garanterade pensionsbelopp (under maximalt 20 år). Eftersom skyddet, enligt ITP regelverket, inte ska gälla efter det att pensionsspararen fyller 85 år innebär det att en pensionssparare med livsvariga utbetalningar och valt återbetalningsskydd erhåller arvsvinster för senare delen av utbetalningsperioden. Under utbetalningsperioden kan skyddet väljas bort men inte läggas till.

Avgifter och kostnader (valbart och ickevalsalternativ)

Årliga avgifter och kostnader i procent

	Avgift
Försäkringsavgift	0,10 % (max 900 kr)*
Kapitalförvaltningskostnad (max)	0,03 %

**Försäkringsavgiften är aldrig högre än 900 kronor per år. Det innebär att på pensionskapital över 900 000 kronor tas ingen avgift ut.*

Avgifter Norman-belopp 30 år ITP

I tabellen visas Norman-beloppet som baseras på kostnaden att spara 1 000 kr i månaden i 30 år. Avkastningsantagandet påverkar både avgiftens och pensionskapitalets storlek.

	6 % avkastning	4 % avkastning
Norman belopp 30 år ITP*	32 938 kr	22 506 kr
Pensionskapital efter avgifter	946 318 kr	665 008 kr
Totalt inbetalda premier	360 000 kr	360 000 kr

**Norman-beloppet jämför alternativa kapitalplaceringar med ungefär samma allokeringsstrategi, och därför ungefär samma förväntade avkastning, varför det kan vara svårare att jämföra traditionella livförsäkringsprodukter med detta nyckeltal.*

Utbetalningsparametrar

I syfte att skapa en jämn pensionsutbetalning under utbetalningsperioden används olika prognosräntor för de olika portföljerna:

- Portfölj med 60 % aktier: 4,35 % (brutto) på överskottet
- Portfölj med 40 % aktier: 3,65 % (brutto) på överskottet
- Portfölj med 10 % aktier: 2,6 % (brutto) på överskottet

Alecta använder idag ett livslängdsantagande vid 65 år på 22 år. Antagandet är könsneutralt.

De försäkringar som under utbetalningstid omfattas av produktens förvalda portfölj (40 % aktier) och har livslång utbetalning omfattas av en så kallad dämpningsregel. Regeln dämpar variationer i pensionsbeloppens storlek mellan pensionsåren. Pensionsbeloppet räknas om årligen, och beror av pensionskapitalets tillväxt under föregående år. Dämpningsregeln innebär att det utbetalda pensionsbeloppet inte kan minska med mer än 5 % och normalt inte heller öka mer än 10 % oavsett pensionskapitalets förändring (avkastningens storlek). När dämpningsregeln tillämpats under ett år så utbetalas ett pensionsbelopp som är högre eller lägre än vad försäkringens aktuella pensionskapital egentligen kan beräknas räckta till. Under de år som det tar för försäkringens att komma i jämvikt igen, kommer den årliga förändringen av pensionsbeloppets storlek vara individuell och skilja från den faktiska avkastningen i portföljen.

Flytt

Flyttavgiften är 0 kronor.

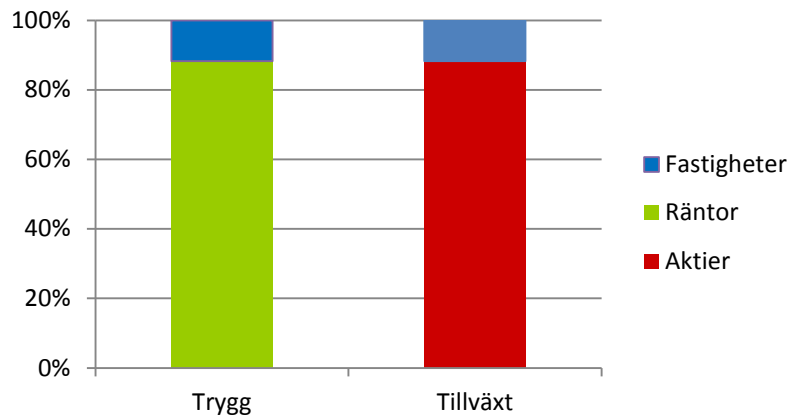
- Upp till och med 39 års ålder ges garanterad pension för 100 % av det inflyttade kapitalet.
- Från 40 till och med 49 års ålder ges garanterad pension för 90 % av det inflyttade kapitalet.
- Från 50 till och med 59 års ålder ges garanterad pension för 80 % av det inflyttade kapitalet.
- Från 60 år och uppåt ges garanterad pension för 70 % av det inflyttade kapitalet.

AMF ITP/ITPK

Per 2012-12-31 var försäkringsbolaget AMFs solvensgrad 190 %.

Tillgångarnas placering

Produktens tillgångar placeras inom ramen för två delportföljer med följande strategiska tillgångsfördelning (vilka kan anpassas efter bl.a. rådande marknadssyn och riskutrymme):

Graf AMF: tillgångsfördelning 2012-12-31

Den totala tillgångsfördelningen i portföljerna är styrd av gemensamma max- och minimigränser per tillgångsslag

Varje försäkring har delar av pensionskapitalet placerat i båda delportföljerna. Det innebär att varje försäkring får en individuell avkastningsränta. Överskottet placeras i Tillväxtportföljen. Den andel som inte är överskott placeras i Trygga portföljen. Vid större överskott kan således pensionskapitalet placeras med högre risk vilket ökar försäkringens förväntade avkastning. Den aktuella tillgångsfördelningen i varje försäkring beror av storleken på överskottet. Denna beror i sin tur av flera faktorer som pensionsspararens ålder, den totala spartiden, och marknadsutvecklingen. Ju yngre pensionsspararen är, och ju längre den totala spartiden varit, desto högre andel placeras i Tillväxtportföljen.

Eftersom pensionsspararen kan välja bort den förstärkta garantin kan han/hon bibehålla en högre andel av pensionskapitalet i Tillväxtportföljen även i åldrar som överstiger 60 år.

Tilldelning av återbäring

Produkten tillför preliminär avkastning på månadsbasis med viss utjämning över tid.

Garanti

Produktens garanti består av två delar, vilket också innebär att AMF vid normal pensioneringsålder (65 år) säkerställer att kommande utbetalningar minst motsvarar summan av insatta premier (så kallad premiegaranti). Pensionsutbetalningarna motsvarar alltid det belopp som blir högst av följande:

1. Varje inbetald premie ger upphov till ett garanterat pensionsbelopp som beräknas med vid inbetalningstillfället aktuella antaganden om livslängd, skatt etc. Premieräntan motsvarar alltid (netto) 0 %. Summan av dessa pensionsbelopp utgör sedan det totala garanterade pensionsbeloppet.
 - a. Vid t.ex. förtida uttag räknas garanterat pensionsbelopp om med då gällande antagande om diskonteringsränta etc.
2. Successiv garantiförstärkning från 60 år med sikte på att 90 % av pensionskapitalet vid 65 år ska utgöra underlag för beräkning av det garanterade pensionsbeloppet. Beloppet beräknas med vid beräkningstillfället aktuella antaganden om livslängd, skatt etc.
 - a. Vid t.ex. förtida uttag räknas garanterat pensionsbelopp om med då gällande antagande om diskonteringsränta etc.
 - b. Denna garanti kan aktivt väljas bort.

Dödsfall före pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd betalas försäkringskapitalet ut till efterlevande som en efterlevandepension. Pensionsspararen kan välja till och ta bort återbetalningsskyddet fram till pensioneringstidpunkten.

Dödsfall efter pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd får efterlevande ta över kvarstående pensionsutbetalningar och garanterade pensionsbelopp (under maximalt 20 år). Eftersom skyddet, enligt ITP regelverket, inte ska gälla efter det att pensionsspararen fyller 85 år innebär det att en pensionssparare med livsvariga utbetalningar och valt återbetalningsskydd erhåller arvsvinster för senare delen av utbetalningsperioden. Under utbetalningsperioden kan skyddet väljas bort men inte läggas till.

Avgifter och kostnader

Årliga avgifter och kostnader i procent

	Avgift
Försäkringsavgift	0,20 % samt 50 kr/år
Kapitalförvaltningskostnad (max)	0,05 %

Avgifter Norman-belopp 30 år ITP

I tabellen visas Norman-beloppet som baseras på kostnaden att spara 1 000 kr i månaden i 30 år. Avkastningsantagandet påverkar pensionskapitalet storlek.

	6 % avkastning	4 % avkastning
Norman belopp 30 år ITP*	58 921 kr	39 279 kr
Pensionskapital efter avgifter	920 335 kr	648 235 kr
Totalt inbetalda premier	360 000 kr	360 000 kr

**Norman-beloppet jämför alternativa kapitalplaceringar med ungefär samma allokeringsstrategi, och därför ungefär samma förväntade avkastning, varför det kan vara svårare att jämföra traditionella livförsäkringsprodukter med detta nyckeltal.*

Utbetalningsparametrar

I syfte att skapa en jämnare pensionsutbetalning under utbetalningsperioden används en prognosränta på 3,5 % (brutto) på överskottet.

AMF tillämpar så kallad generationsdödlighet, det vill säga livslängdsantagandet är beroende av individens födelseårtionde. För 40-talister tillämpas idag ett antagande om kvarstående livslängd vid 65 år på 22,3 år. Antagandet är könsneutralt.

Variationer i pensionsbeloppens storlek mellan olika utbetalningar förekommer eftersom pensionsbeloppet räknas om årligen baserat på den avkastning som tilldelats försäkringen sedan föregående beräkningstidpunkt (vilket kan vara både positiv och negativ). I det fall garantiförstärkningen väljs bort ökar de förväntade variationerna.

Flytt

Flyttavgiften är 400 kronor.

Om en kapitalflytt görs till AMF ITP/ITPK innan 60 år garanteras 100 % av det inflyttade kapitalet. Efter 60 år får pensionsspararen 90 % garanti.

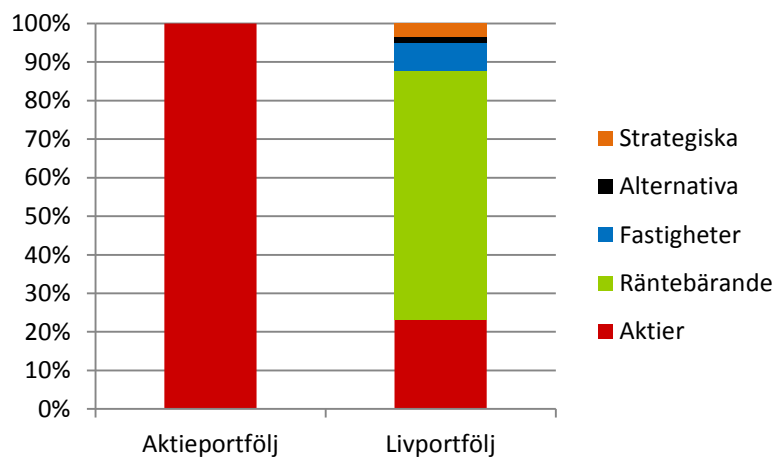
Folksam Premiegaranti

Per 2012-12-31 var försäkringsbolaget Folksams solvensgrad 144 %.

Tillgångarnas placering

Tillgångsfördelningen är åldersberoende. Ju längre tid det är kvar till pensionering, desto högre placeringsrisk. Pensionskapitalet är placerat i två olika delportföljer. Den ena utgör en aktieportfölj och syftar till att nyttja överskott i försäkringen till att skapa hög förväntad avkastning. Den andra utgörs av en livportfölj med en bredare tillgångsfördelning i syfte att både skapa avkastning och trygga garanterade pensionsbelopp (här kan tillgångsfördelningen anpassas efter bland annat rådande marknadssyn).

Varje premies fördelning mellan portföljerna är på förhand bestämd för att över tid eftersträva en långsiktig tillgångsfördelningen mellan tillgångsslagen. Fram tills det att pensionsspararen fyller 55 år sker ingen löpande omfördelning av hela pensionskapitalet mellan portföljerna, varför den aktuella tillgångsfördelningen kan skilja mellan olika försäkringar även när pensionsspararen har samma aktuella ålder. Efter det att pensionsspararen fyllt 55 år omplaceras pensionskapitalet löpande enligt samma angivna tillgångsfördelning som premierna.

Graf Folksam: tillgångsfördelning 2012-12-31

- Med **alternativa tillgångar** avses tillgångar som inte kan räknas till löpande omsättningsbara tillgångar och vilka har låg korrelation till de omsättningsbara aktie-, ränte-, och fastighetstillgångarna.
- Med **strategiska tillgångar** avses tillgångar där det finns en ägarkontroll och där det också kan finnas synergier med livförsäkringsverksamheten.
- Med **övriga tillgångar** avses tillgångar som inte kan infogas i de övriga tillgångsslagen såsom t.ex. råvaror.

Varje försäkring har innehav i båda portföljerna under hela försäkringsperioden.

Tilldelning av återbäring

Produkten tillför avkastning från båda portföljerna med viss utjämningsperiod.

Garanti

Produktens garanti består av två delar. Pensionsutbetalningarna motsvarar alltid det belopp som blir högst av följande:

1. Varje premie ger upphov till ett garanterat pensionsbelopp med aktuella antaganden om livslängd, skatt etc. samt en premieränta som netto motsvarar 0 % (premiegaranti).
 - a. Vid förtida uttag räknas garanterade pensionsbelopp om med aktuella antaganden om skatt, livslängd, diskonteringsränta etc.
2. 80 % av pensionskapitalet vid vald pensioneringstidpunkt utgör underlag för beräkning av garanterat pensionsbelopp vilket beräknas med vid beräkningstillfället aktuella antaganden om livslängd, skatt etc.

Dödsfall före pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd betalas försäkringskapitalet ut till efterlevande som en efterlevandepension. Pensionsspararen kan välja till och ta bort återbetalningsskyddet fram till pensioneringstidpunkten.

Dödsfall efter pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd får efterlevande ta över kvarstående pensionsutbetalningar och garanterade pensionsbelopp (under maximalt 20 år). Eftersom skyddet, enligt ITP regelverket, inte ska gälla efter det att pensionsspararen fyller 85 år innebär det att pensionssparare med livsvariga utbetalningar och valt återbetalningsskydd erhåller arvsvinster för senare delen av utbetalningsperioden.

Inför pensioneringstidpunkten kan pensionsspararen, vid utbetalningsperioder längre än fem år, också välja att avsluta skyddet till efterlevande vid en vald *framtida* tidpunkt/ålder (det vill säga förkorta utbetalningsperioden för efterlevande) och därmed själv erhålla mer arvsvinster och öka den egna pensionen. Under utbetalningsperioden kan skyddet väljas bort men inte läggas till.

Avgifter och kostnader

Årliga avgifter och kostnader i procent

	Avgift
Försäkringsavgift	0,17 %
Kapitalförvaltningskostnad (max)	0,08 %

Avgifter Norman-belopp 30 år ITP

I tabellen visas Norman-beloppet som baseras på kostnaden att spara 1 000 kr i månaden i 30 år. Avkastningsantagandet påverkar pensionskapitalet storlek.

	6 % avkastning	4 % avkastning
Norman belopp 30 år ITP*	55 050 kr	36 548 kr
Pensionskapital efter avgifter	924 207 kr	650 966 kr
Totalt inbetalda premier	360 000 kr	360 000 kr

**Norman-beloppet jämför alternativa kapitalplaceringar med ungefär samma allokeringsstrategi, och därför ungefär samma förväntade avkastning, varför det kan vara svårare att jämföra traditionella livförsäkringsprodukter med detta nyckeltal.*

Utbetalningsparametrar

I syfte att skapa en jämnare pensionsutbetalning under utbetalningsperioden används en prognosränta på 3,0 % (brutto). Idag används ett antagande om livslängd vid 65 år på 22,3 år. Antagandet är könsneutralt.

Variationer i pensionsbeloppens storlek mellan olika år kan förekomma eftersom pensionsbeloppet räknas om årligen baserat på den avkastning som tilldelats försäkringen under föregående år (vilken kan vara både positiv och negativ).

Flytt

Flyttavgiften är 400 kronor.

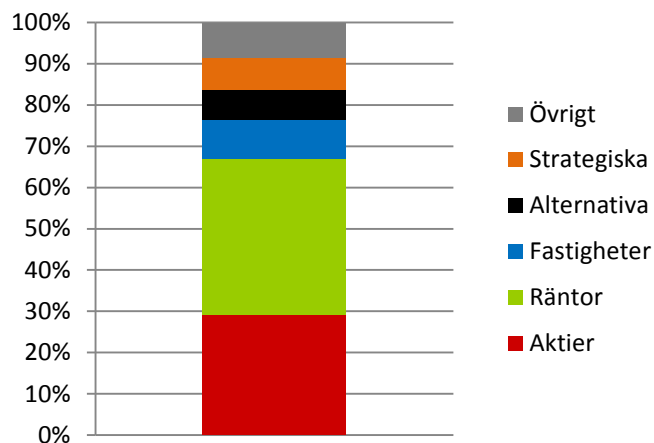
Om en kapitalflytt görs till Folksam Premiegaranti före 50 år garanteras 100 % av det inflyttade kapitalet. Efter 50 år får pensionsspararen 80 % garanti.

Skandia ITP

Per 2012-12-31 var försäkringsbolaget Skandias solvensgrad 150 %.

Tillgångarnas placering

Produktens tillgångar placeras inom ramen för den traditionella livportföljen. Portföljen har en strategisk tillgångsfördelning med breda tillgångsslag (den strategiska tillgångsfördelningen kan anpassas löpande efter rådande marknadssyn):

Graf Skandia: Aktuell strategisk tillgångsfördelning

- Med **alternativa tillgångar** avses tillgångar som inte kan räknas till löpande omsättningsbara tillgångar och vilka har låg korrelation till de omsättningsbara aktie-, ränte-, och fastighetstillgångarna.
- Med **strategiska tillgångar** avses tillgångar där det finns en ägarkontroll och där det också kan finnas synergier med livförsäkringsverksamheten.
- Med **övriga tillgångar** avses tillgångar som inte kan infogas i de övriga tillgångsslagen såsom t.ex. råvaror.

Alla premier placeras i samma portfölj och alla försäkringar får samma tillväxt.

Tilldelning av återbäring

Produkten tillför utjämnad återbäringsränta vilket ger en tillväxt med låg variabilitet.

Garanti

Produkten har en premiegaranti med variabel premieränta. Varje inbetald premie ger upphov till ett garanterat månadsbelopp. Den vid inbetalningstillfället gällande premieräntan belastas med då tillämpat antagande om avkastningsskatt, driftskostnader och eventuella andra faktorer genom avdrag från premieräntan. Idag tillämpas en premieränta på 1,25 % vilket ger en nettoränta på 0,4625 %. Summan av garanterade månadsbelopp ger ett totalt garanterat pensionsbelopp under utbetalningsperioden.

Vid t.ex. förtida uttag räknas det garanterade pensionsbeloppet om med de antagande om garantiränta etc som Skandia Liv tillämpar vid ändringstidpunkten.

Dödsfall före pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd betalas försäkringskapitalet ut till efterlevande som en efterlevandepension. Pensionsspararen kan välja till och sedan ta bort återbetalningsskyddet fram till pensioneringstidpunkten.

Dödsfall efter pensionering

Vid ett valt återbetalningsskydd får efterlevande ta över kvarstående pensionsutbetalningar och garanterade pensionsbelopp (under maximalt 20 år). Eftersom skyddet, enligt ITP regelverket, inte ska gälla efter det att pensionsspararen fyller 85 år innebär det att en pensionssparare med livsvariga utbetalningar och valt återbetalningsskydd erhåller arvsvinster för senare delen av utbetalningsperioden.

Inför pensioneringstidpunkten kan pensionssparare som har livsvarig utbetalning också välja att avsluta skyddet till efterlevande vid en vald *framtida* tidpunkt/ålder (det vill säga förkorta utbetalningsperioden för efterlevande) och därmed själv erhålla mer arvsvinster och öka den egna pensionen. Under utbetalningsperioden kan skyddet väljas bort men inte läggas till.

Avgifter och kostnader

Årliga avgifter och kostnader i procent

	Avgift
Försäkringsavgift	0,23 % samt 85 kr/år
Kapitalförvaltningskostnad (max)	0,06 %

Avgifter Norman-belopp 30 år ITP

I tabellen visas Norman-beloppet som baseras på kostnaden att spara 1 000 kr i månaden i 30 år. Avkastningsantagandet påverkar pensionskapitalet storlek.

	6 % avkastning	4 % avkastning
Norman belopp 30 år ITP*	68 589 kr	45 758 kr
Pensionskapital efter avgifter	910 667 kr	641 756 kr
Totalt inbetalda premier	360 000 kr	360 000 kr

**Norman-beloppet jämför alternativa kapitalplaceringar med ungefär samma allokeringsstrategi, och därför ungefär samma förväntade avkastning, varför det kan vara svårare att jämföra traditionella livförsäkringsprodukter med detta nyckeltal.*

Utbetalningsparametrar

Prognosräntan ligger mellan (brutto) 3,0 % och 1,25 % beroende på storleken på den enskilda försäkringens överskott. Orsaken till att prognosräntan kan variera är delvis för att betala ut pensionsspararens pension i god takt, men inte så snabbt att det övriga kollektivet i onödan riskerar att behöva skjuta till kapital för att betala ut den enskildes garanterade pension. Den syftar också till att skapa en jämnare pensionsutbetalning under utbetalningsperioden.

Idag tillämpas ett antagande om en kvarstående livslängd vid 65 år på 22,7 år. Antagandet är könsneutralt.

Variationer i pensionsbeloppens storlek mellan år är relativt sett liten, och med stor sannolikhet positiv, på grund av återbäringstekniken.

Flytt

Flyttavgiften är 200 kronor.

Om en kapitalflytt görs till Skandia ITP garanteras för närvarande 75 % av inflyttat pensionskapital.

Bilaga 2. Fondutbud

	AMF	Danica	SEB	SPP	Swedbank
<i>Antal fonder per bolag</i>	17	17	21	15	22
Räntefonder					
Räntefonder SEK					
Ränte - SEK obligationer, långa	✓	✓	✓	✓	✓
Ränte - SEK obligationer, reala					✓
Ränte - SEK penningmarknad	✓	✓	✓	✓	✓
Ränte - övriga globala, valutasäkrade	✓				
Räntefonder övriga					
Ränte - europeiska obligationer					✓
Blandfonder					
Blandfond - SEK, aggressiv		✓			✓ ✓
Aktiefonder					
Asien					
Asien	✓				
Asien & Australien ex Japan		✓	✓		
Asien ex Japan				✓	✓ ✓
Europa					
Euroland	✓				✓
Europa, flexibel storlek bolag				✓	
Europa, mix bolag		✓ ✓	✓	✓	✓
Europa, värdebolag			✓		
Global					
Global & Sverige					✓
Global, mix bolag	✓	✓	✓	✓ ✓	✓ ✓
Global, värdebolag	✓	✓			
USA					
USA, mix bolag		✓	✓	✓	✓
USA, tillväxtbolag	✓		✓		
Sverige					
Sverige	✓	✓ ✓	✓ ✓	✓	✓
Sverige, små-/medelstora bolag	✓	✓	✓	✓	✓
Övriga länder och regionala					
Brasilien	✓				
Indien	✓		✓		
Japan	✓	✓	✓	✓	✓
Kina	✓		✓		
Latinamerika	✓	✓	✓	✓	✓
Ryssland	✓				
Tillväxtmarknader	✓	✓ ✓	✓	✓ ✓	✓
Östeuropa		✓	✓	✓	✓
Branschfonder och övriga					
Branschfond, fastighetsbolag					✓
Branschfond, infrastruktur			✓		
Branschfond, läkemedel			✓		
Branschfond, ny teknik					✓
Hedgefond, lång/kort, ränta			✓		
Hedgefond, modellbas. terminshandel			✓		

✓ = bolaget erbjuder en fond inom kategorin

✓✓ = bolaget erbjuder två fonder inom kategorin

Bilaga 3. Avgifter fondförsäkring

	AMF	Danica	SEB	SPP	Swedbank
<i>Snittavgift per bolags fondutbud</i>	0,28 %	0,35 %	0,55 %	0,29 %	0,46 %
Räntefonder					
Räntefonder SEK					
Ränte - SEK obligationer, långa	0,10 %	0,12 %	0,15 %	0,09 %	0,15 %
Ränte - SEK obligationer, reala					0,25 %
Ränte - SEK penningmarknad	0,10 %	0,09 %	0,10 %	0,09 %	0,09 %
Ränte - övriga globala, valutasäkrade	0,20 %				
Räntefonder övriga					
Ränte - europeiska obligationer					0,30 %
Blandfonder					
Blandfond - SEK, aggressiv		0,32 %			0,35-0,50 %
Aktiefonder					
Asien					
Asien	0,40 %				
Asien & Australien ex Japan		0,20 %	0,75 %		
Asien ex Japan				0,48 %	0,25-0,55 %
Europa					
Euroland	0,40 %				0,85 %
Europa, flexibel storlek bolag				0,56 %	
Europa, mix bolag		0,20-0,70 %	0,20 %	0,12 %	0,75 %
Europa, värdebolag			0,60 %		
Global					
Global & Sverige					0,35 %
Global, mix bolag	0,40 %	0,19 %	0,30 %	0,18 -0,28 %	0,30 %
Global, värdebolag	0,30 %	0,30 %			
USA					
USA, mix bolag		0,19 %	0,20 %	0,12 %	0,20 %
USA, tillväxtbolag	0,40 %		0,75 %		
Sverige					
Sverige	0,30 %	0,20-0,45 %	0,11-0,50 %	0,12 %	0,20 %
Sverige, små-/medelstora bolag	0,40 %	0,77 %	0,75 %	0,45 %	0,55 %
Övriga länder och regionala					
Brasilien	0,25 %				
Indien	0,25 %		0,80 %		
Japan	0,25 %	0,19 %	0,60 %	0,12 %	0,85 %
Kina	0,25 %		0,80 %		
Latinamerika	0,25 %	0,26 %	0,80 %	0,48 %	1,00 %
Ryssland	0,25 %				
Tillväxtmarknader	0,25 %	0,38-0,60 %	0,80 %	0,31-0,48 %	0,40 %
Östeuropa		0,77 %	0,80 %	0,48 %	0,75 %
Branschfonder och övriga					
Branschfond, fastighetsbolag					0,55 %
Branschfond, infrastruktur			0,80 %		
Branschfond, läkemedel			0,60 %		
Branschfond, ny teknik					0,55 %
Hedgefond, lång/kort, ränta			0,60 %		
Hedgefond, modellbas. terminshandel			0,60 %		

Om avgiften visas inom ett spann så innebär det att bolaget erbjuder fonder med två olika avgifter inom denna kategori.

Bilaga 4. Morningstar Rating™

	AMF	Danica	SEB	SPP	Swedbank
<i>Snittrating per bolags fondutbud</i>	4,00	4,00	4,37	4,21	4,57
Räntefonder					
Räntefonder SEK					
Ränte - SEK obligationer, långa	★★★★★	★★★	★★★	★★★★★	★★★★★
Ränte - SEK obligationer, reala					★★★★★
Ränte - SEK penningmarknad	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Ränte - övriga globala, valutasäkrade	Saknas				
Räntefonder övriga					
Ränte - europeiska obligationer					★★★★★
Blandfonder					
Blandfond - SEK, aggressiv		★★★★★			★★★★★
Aktiefonder					
Asien					
Asien	★★★★				
Asien & Australien ex Japan		★★★	★★★★		
Asien ex Japan				★★★★	★★★★
Europa					
Euroland	★★★★★				★★★★★
Europa, flexibel storlek bolag				★★★★★	
Europa, mix bolag		★★★★	★★★	★★★★	★★★★★
Europa, värdebolag			★★★★★		
Global					
Global & Sverige					★★★★
Global, mix bolag	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Global, värdebolag	Saknas	★★★★			
USA					
USA, mix bolag		★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★
USA, tillväxtbolag	★★★		★★★★		
Sverige					
Sverige	★★★★	★★★,	★★★★,	★★★★	★★★★
		★★★★	★★★★★		
Sverige, små-/medelstora bolag	★★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
Övriga länder och regionala					
Brasilien	Saknas				
Indien	Saknas		★★★★		
Japan	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★	★★★★★
Kina	Saknas		★★★★★		
Latinamerika	Saknas	Saknas	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Ryssland	Saknas				
Tillväxtmarknader	★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	Saknas
Östeuropa		★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★
Branschfonder och övriga					
Branschfond, fastighetsbolag					★★★★★
Branschfond, infrastruktur			★★★★★		
Branschfond, läkemedel			★★★★		
Branschfond, ny teknik					★★★★
Hedgefond, lång/kort, ränta			Saknas		
Hedgefond, modellbas. terminshandel			Saknas		

Bilaga 5. Fondutbud per bolag

Bolag/fond	Kategori	Norman-belopp		Avgift	Rating
		ITP 30 år	ITP 30 år		
		Collectum	Ordinarie		
AMF	-	64 036	76 946	0,28 %	4,00
AMF Aktiefond Asien Stilla havet	Asien	81 007	105 549	0,40 %	★★★★
AMF Aktiefond Europa	Euroland	81 007	71 934	0,40 %	★★★★★
AMF Aktiefond Global	Global, mix bolag	81 007	71 934	0,40 %	★★★★
AMF Aktiefond Mix	Global, värdebolag	63 800	71 934	0,30 %	Saknas
AMF Aktiefond Nordamerika	USA, tillväxtbolag	81 007	71 934	0,40 %	★★★
AMF Aktiefond Småbolag	Sverige, små-/medelstora bolag	81 007	105 549	0,40 %	★★★
AMF Aktiefond Sverige	Sverige	63 800	71 934	0,30 %	★★★★★
AMF Räntefond Kort	Ränte - SEK penningmarknad	12 884	12 003	0,10 %	★★★★★
AMF Räntefond Lång	Ränte - SEK obligationer, långa	12 884	12 003	0,10 %	★★★★★
AMF Räntefond Mix	Ränte - övriga globala, valutasäkr.	20 682	23 635	0,20 %	Saknas
Pictet Brazil Index IS USD	Brasilien	70 729	95 622	0,25 %	Saknas
Pictet China Index IS USD	Kina	58 561	83 871	0,25 %	Saknas
Pictet Emerging Markets Index-IS USD	Tillväxtmarknader	73 483	122 765	0,25 %	★★★
Pictet India Index IS USD	Indien	77 596	102 255	0,25 %	Saknas
Pictet LATAM Index IS USD	Latinamerika	67 272	100 602	0,25 %	Saknas
Pictet Russia Index IS USD	Ryssland	70 729	95 622	0,25 %	Saknas
Vanguard Japan Stock Idx Inv USD Acc	Japan	91 148	88 930	0,25 %	★★★★★
Danica	-	89 811	137 088	0,35 %	4,00
Acadian Emerging Mkts Eq UCITS A	Tillväxtmarknader	159 976	277 420	0,60 %	★★★★★
Alfred Berg Obligationsfond Plus	Ränte - SEK obligationer, långa	30 204	53 287	0,12 %*	★★★
Danske Invest Europe Focus A	Europa, mix bolag	167 559	271 069	0,70 %	★★★★★
Danske Invest Sverige	Sverige	91 707	213 948	0,45 %	★★★★★
Danske Invest Sverige Likviditet	Ränte - SEK penningmarknad	13 146	23 889	0,09 %	★★★★★
DNB Småbolagsfond	Sverige, små-/medelstora bolag	141 427	239 599	0,77 %	★★★★★
Pictet Emerging Markets Index-IS USD	Tillväxtmarknader	95 500	122 765	0,38 %	★★★
Pictet Europe Index-IS EUR	Europa, mix bolag	40 127	48 553	0,20 %	★★★
Pictet LATAM Index IS USD	Latinamerika	69 002	100 602	0,26 %	Saknas
Pictet Pacific Ex Japan Index-IS USD	Asien & Australien ex Japan	62 755	62 248	0,20 %	★★★
Schroder ISF Emerg Europe A Acc	Östeuropa	224 948	311 431	0,77 %	★★★★★
SKAGEN Global SEK	Global, värdebolag	136 397	231 196	0,30 %*	★★★★★
Swedbank Robur Indexfond Sverige	Sverige	48 423	77 499	0,20 %	★★★
Swedbank Robur Mix Indexfond Sv.	Blandfond - SEK, aggressiv	44 002	81 576	0,32 %	★★★★★
Vanguard Global Stock Idx Inst EUR	Global, mix bolag	63 800	71 934	0,19 %	★★★★★
Vanguard Japan Stock Idx Inv USD Acc	Japan	81 007	88 930	0,19 %	★★★★★
Vanguard US 500 Stock Index Ins USD	USA, mix bolag	56 808	54 553	0,19 %	★★★★★

*Prestationsbaserad avgift tillkommer.

Fondutbud per bolag (2 av 3)

Bolag/fond	Kategori	Norman-belopp ITP 30 år Collectum Ordinarie		Avgift	Rating
SEB	-	146 723	237 707	0,55 %	4,37
Aberdeen Global Latin America Equity	Latinamerika	202 811	338 387	0,80 %	★★★★★
Carnegie Likviditetsfond	Ränte - SEK penningmarknad	12 884	23 635	0,10 %	★★★★★
Carnegie Sverigefond	Sverige	97 833	225 989	0,50 %	★★★★★
DNB Småbolagsfond	Sverige, små-/medelstora bolag	138 287	239 599	0,75 %	★★★★★
Eastspring Inv China Equity A	Kina	183 949	272 345	0,80 %	★★★★★
Fidelity Japan Advantage A-JPY	Japan	182 476	296 060	0,60 %	★★★★★
GS India Equity Base Acc	Indien	218 818	331 942	0,80 %	★★★★★
JPM Europe Strategic Div A (acc)-EUR	Europa, värdebolag	176 549	291 149	0,60 %	★★★★★
Partners Group Invest Infra P	Branschfond, infrastruktur	219 747	360 513	0,80 %	★★★★★
Schroder ISF Asian Eq Yld A Acc	Asien & Australien ex Japan	215 204	305 454	0,75 %	★★★★★
Schroder ISF Emerg Europe A Acc	Östeuropa	229 078	311 431	0,80 %	★★★★★
SEB Asset Selection SEK - Lux ack	Hedgefond, modellbas. terminsh.	291 275	343 450	0,60 %*	Saknas
SEB Corporate Bond SEK - Lux ack	Ränte - SEK obligationer, långa	36 538	90 101	0,15 %	★★★
SEB Europa Indexfond - Lux ack (index)	Europa, mix bolag	105 694	129 395	0,20 %	★★★
SEB Globalfond - Lux	Global, mix bolag	69 866	244 292	0,30 %	★★★★★
SEB Läkemedelsfond	Branschfond, läkemedel	114 287	239 599	0,60 %	★★★★★
SEB Räntehedge Alpha	Hedgefond, lång/kort, ränta	114 287	183 309	0,60 %*	Saknas
SEB Sverige Indexfond	Sverige	30 020	71 934	0,11 %	★★★★★
SEB USA Indexfond - Lux ack (index)	USA, mix bolag	120 362	143 565	0,20 %	★★★★★
Vontobel Emerging Markets Eq B	Tillväxtmarknader	175 310	283 912	0,80 %	★★★★★
Vontobel US Value Equity B	USA, tillväxtbolag	145 916	265 778	0,75 %	★★★★★
SPP	-	65 696	137 563	0,29 %	4,21
DNB Småbolagsfond	Sverige, små-/medelstora bolag	89 467	239 599	0,45 %	★★★★★
Handelsbanken Asienfond	Asien ex Japan	94 916	253 243	0,48 %	★★★★★
Handelsbanken Europa Selektiv	Europa, flexibel storlek bolag	129 182	301 231	0,56 %	★★★★★
Handelsbanken Latinamerikafond	Latinamerika	94 916	253 243	0,48 %	★★★★★
Handelsbanken Tillväxtmarknad	Tillväxtmarknader	95 333	253 571	0,48 %	★★★★★
Handelsbanken Östeuropafond	Östeuropa	96 167	254 229	0,48 %	★★★★★
Schroder ISF QEP Global Core C Acc	Global, mix bolag	106 380	96 732	0,28 %	★★★★★
SPP Aktiefond Europa	Europa, mix bolag	32 287	37 226	0,12 %	★★★★★
SPP Aktiefond Global	Global, mix bolag	42 634	54 553	0,18 %	★★★
SPP Aktiefond Japan	Japan	32 287	37 226	0,12 %	★★★
SPP Aktiefond Sverige	Sverige	32 287	37 226	0,12 %	★★★★★
SPP Aktiefond USA	USA, mix bolag	32 287	37 226	0,12 %	★★★★★
SPP Emerging Markets SRI	Tillväxtmarknader	82 707	175 916	0,31 %	Saknas
SPP Obligationsfond	Ränte - SEK obligationer, långa	12 292	16 115	0,09 %	★★★★★
SPP Penningmarknadsfond	Ränte - SEK penningmarknad	12 292	16 115	0,09 %	★★★★★

*Prestationsbaserad avgift tillkommer.

Fondutbud per bolag (3 av 3)

Bolag/fond	Kategori	Norman-belopp ITP 30 år Collectum Ordinarie		Avgift	Rating
Swedbank		95 206	156 072	0,46 %	4,57
Aberdeen Global Japanese Equity A2	Japan	193 085	273 935	0,85 %	★★★★★
Aberdeen Global Latin America Equity	Latinamerika	230 791	338 387	1,00 %	★★★★★
BlackRock GIF Emerg Mkts Eq Idx A2	Tillväxtmarknader	112 933	128 470	0,40 %	Saknas
BNPP L1 Equity Best Sel Euro C C	Euroland	208 506	287 437	0,85 %	★★★★★
Cliens Mixfond Sverige B	Blandfond - SEK, aggressiv	66 809	181 199	0,50 %	★★★★★
Danske Invest Europe Focus A	Europa, mix bolag	175 059	271 069	0,75 %	★★★★★
Danske Invest Global Index	Global, mix bolag	74 743	89 490	0,30 %	★★★★★
Spiltan Aktiefond Stabil	Sverige, små-/medelstora bolag	115 506	247 291	0,55 %	★★★★★
Spiltan Räntefond Sverige	Ränte - SEK penningmarknad	13 671	9 632	0,09 %	★★★★★
SPP Aktiefond Sverige	Sverige	46 646	37 226	0,20 %	★★★★★
SPP Obligationsfond	Ränte - SEK obligationer, långa	16 998	16 115	0,15 %	★★★★★
Swedbank Robur Asienfond	Asien ex Japan	105 694	228 392	0,55 %	★★★★★
Swedbank Robur Ethica Global MEGA	Global, mix bolag	67 705	128 600	0,30 %	★★★★★
Swedbank Robur Indexfond Asien	Asien ex Japan	57 977	78 210	0,25 %	★★★★★
Swedbank Robur Indexfond USA	USA, mix bolag	78 024	105 960	0,20 %	★★★★★
Swedbank Robur Mix Indexfond Sv.	Blandfond - SEK, aggressiv	47 407	81 576	0,35 %	★★★★★
Swedbank Robur Ny Teknik	Branschfond, ny teknik	107 749	267 225	0,55 %	★★★★★
Swedbank Robur Realinvest	Branschfond, fastighetsbolag	106 928	229 419	0,55 %	★★★★★
Swedbank Robur Realräntefond	Ränte - SEK obligationer, reala	23 756	53 638	0,25 %	★★★★★
Swedbank Robur Räntefond Europa	Ränte - europeiska obligationer	32 265	57 992	0,30 %	★★★★★
Swedbank Robur Talenten Aktief. MEGA	Global & Sverige	72 021	91 865	0,35 %	★★★★★
Swedbank Robur Östeuropafond	Östeuropa	140 251	230 445	0,75 %	★★★★★